

REGIO ACHTERHOEK

## **Akkoord van Groenlo 2013**

---

### **Visiedocument**

28-10-2013

## Inhoudsopgave

|                                                                   |   |
|-------------------------------------------------------------------|---|
| Inhoudsopgave .....                                               | 1 |
| 1 Inleiding .....                                                 | 2 |
| 2 Missie en visie .....                                           | 3 |
| 3 Wat is er gebeurd sinds het Akkoord van Groenlo uit 2009? ..... | 4 |
| 4 De doelstellingen gekwantificeerd .....                         | 5 |
| 5 Rol van de gemeenten en duurzaamheidsbeleid .....               | 6 |
| 6 Werkwijze en rol van de duurzaamheidscoördinatoren .....        | 7 |

## 1 Inleiding

Het Akkoord van Groenlo is op 30 september 2009 gesloten in de Callixtuskerk in Groenlo. Het Akkoord heeft ervoor gezorgd dat vraagstukken rond energie en duurzaamheid op de politieke agenda staan. Ook burgers, bedrijven en onderwijsinstellingen denken mee in oplossingen. Tastbaar resultaat is de Tafel van Groenlo, een netwerkorganisatie van personen die duurzame initiatieven in de Achterhoek tot realisatie wil brengen.

De duurzaamheidscoördinatoren van de 8 Achterhoekse gemeenten willen gebruik maken van de 'energie' die is voortgekomen uit het Akkoord van Groenlo. Deze energie willen we bundelen en versterken in een nieuw Akkoord van Groenlo. Uitgangspunt is een goede samenwerking op regionaal niveau om een efficiënt energie- en duurzaamheidsbeleid te voeren.

Dit visiedocument is opgesteld door de duurzaamheidscoördinatoren, in samenwerking met het Klimaatverbond, in het kader van de 'Green Deal Regionale samenwerking rond Klimaatinitiatieven' <sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> In juni 2012 heeft het Klimaatverbond een Green Deal afgesloten met het Rijk met als doel de regionale samenwerking rond klimaatbeleid te versterken. De reden hiervoor is dat samenwerking meerwaarde oplevert en gemeenten in staat stelt ook de komende jaren, waarin geen nieuwe SLOK-subsidie beschikbaar is, verder te werken aan klimaat en energie. Doel van de Green Deal is het stimuleren van samenwerking in de regio, zowel tussen gemeenten onderling als tussen gemeenten en lokale partners. Om dit verder te brengen is het nodig meer inzicht te verwerven in de samenwerkingsmogelijkheden en de succesfactoren van samenwerking. Dat inzicht is verkregen via ondersteuningstrajecten aan de hand van concrete thema's of actuele onderwerpen in drie pilotregio's. De regio Achterhoek was één van de drie pilotregio's van deze Green Deal.

## **2 Missie en visie**

De regio Achterhoek staat aan het begin van een energietransitie. De overgang van fossiele brandstoffen naar schone duurzame brandstoffen is noodzakelijk. De Achterhoekse gemeenten hebben een duidelijke visie over duurzaamheid waarin de energietransitie de aanjager is voor de economische ontwikkeling van de Achterhoek.

In de visie Achterhoek 2020 hebben de Achterhoekse gemeenten vastgelegd dat zij energie-neutraal willen zijn in 2030. De Achterhoek wil dit bereiken door grootschalige energiebesparing en productie van hernieuwbare energie.

De ambitie van energieneutraliteit in 2030 is hoog. De ambitie kan alleen gerealiseerd worden indien alle partijen deze ondersteunen en er naar handelen.

### 3 Wat is er gebeurd sinds het Akkoord van Groenlo uit 2009?

Binnen de Achterhoek zijn veel initiatieven op het gebied van duurzaamheid en duurzame energie met verschillende partijen, documenten en uitvoeringsniveaus. De belangrijkste initiatieven zijn te verdelen in de volgende vijf groepen:

1. De gemeentelijke projecten;
2. Projecten opgenomen in het Regiocontract Achterhoek;
3. Projecten geadopteerd /opgezet binnen de 4 werkplaatsen van de Achterhoek Agenda 2020;
4. Projecten en initiatieven op hoger schaalniveau: de Achterhoekse Groene Energiemaatschappij (AGEM) en de stichting Achterhoek Duurzaam Verbouwen (ADV)
5. Initiatieven genoemd in het Local Action Plan (LAP) Achterhoek

Sinds het Akkoord van Groenlo uit 2009 zijn belangrijke stappen gemaakt, waaronder;

- Oprichting van de Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM), die duurzame energie gaat leveren en actief wordt in energiebesparing en in ontwikkeling en exploitatie van de lokale groene energieproductie.
- Oprichting van de stichting Achterhoek Duurzaam Verbouwen (ADV). Deze stichting helpt onder de noemer *verduurSaam* woningeigenaren, huurders en ondernemers om gebouwen te verduurzamen en levensloopbestendig te maken. Daarnaast zijn de lokale werkgelegenheid en een betaalbare energierekening de speerpunten.
- Opstellen strategie biogastransitie Achterhoek als uitwerking van het project Biogas Infrastructuur Oost Nederland (BION). Doel is te komen tot de productie van 50 miljoen Nm<sup>3</sup> aan biogas in 2020. De biogasproductie mag niet leiden tot een groter mestoverschot en de biogasketen moet uiteindelijk zonder exploitatiesubsidie rendabel functioneren;
- Realisatie van vele gemeentelijke projecten, waaronder:
  - o Realisatie van energieparken;
  - o Realisatie van energieneutrale woningen;
  - o Realisatie van aardgastankstations;
  - o Realisatie van meerdere elektrische oplaadpunten in elke gemeente;
  - o Realisatie van isolerende maatregelen in 4000 particulieren woningen door de regeling Achterhoek Bespaart;
  - o Verduurzaming van gemeentelijke gebouwen en installaties o.a. duurzame gemeentehuizen, plaatsing zonnepanelen, openbare verlichting;
  - o Gebruik van biomassa voor energie; ontwikkelingen van biovergistinginstallaties;
  - o Realisatie en ontwikkeling van windmolenparken.

#### 4 De doelstellingen gekwantificeerd

De algemene doelstellingen uit het Akkoord van Groenlo 2009 zijn inmiddels uitgedrukt in meetbare kengetallen. Deze kengetallen zijn vastgelegd in het Local Action Plan. Het is duidelijk voor welke opgave we staan. Deze kwantificering geeft de Achterhoekse gemeenten de mogelijkheid tot monitoring van de doelen.

Doelstelling voor wat betreft de **gastransitie** tot 2030 (bron: AGEM) is:

- 166 miljoen m<sup>3</sup> besparing;
- 100 miljoen m<sup>3</sup> biogas op aardgaskwaliteit uit biomassa (mest en hout);
- 25 miljoen m<sup>3</sup> gas door warmtepompen, zonnecollectoren e.d. bij huishoudens;
- 124 miljoen m<sup>3</sup> gas transitie uit overige toekomst bronnen als geothermie, WKO (warmtekoude-opslag), en warmtenetten die restwarmte benutten en eventuele reststromen schoon verbranden.

Doelstelling bij **elektriciteit** tot 2030 (bron: AGEM) is:

- 289 miljoen kWh netto besparing;
- 150 miljoen kWh uit zon door middel van zonnepanelen;
- 790 miljoen kWh uit wind door middel van windmolens;
- 216 miljoen kWh uit nieuwe technieken en overige als waterkracht en (micro)WKK en brandstofcel technieken op middellange termijn.

## **5 Rol van de gemeenten en duurzaamheidsbeleid**

De rol van de (lokale) overheid is aan het veranderen. In plaats van initiërend wordt deze veel meer faciliterend en de overheid krijgt daarmee steeds meer een verbindende en regisserende rol. Dat moet er toe leiden dat burgers en bedrijven in staat worden gesteld eigen initiatieven te ontwikkelen en uit te voeren. De rol van de overheid daarbij zal iedere keer anders zijn en vraagt meer anticiperend vermogen om zich in de "vrije" ruimte te kunnen bewegen. Dit is nodig om projectideeën snel richting uitvoering te kunnen leiden. Een zekere mate van ondernemerschap is daarbij nodig.

Er wordt de komende jaren geen nieuw duurzaamheidsbeleid gemaakt. Activiteiten vallen binnen de bestaande beleidskaders. Samenhang en afstemming van deze zaken is vanzelfsprekend. De gemeente geeft het goede voorbeeld en motiveert, faciliteert, verbindt en investeert tijd en waar mogelijk geld.

Het duurzaamheidsbeleid in de 8 Achterhoekse gemeenten wordt de komende jaren voortgezet volgens de volgende richtlijnen en werkwijze;

- bestaande initiatieven blijvend ondersteunen en succesvol maken, zoals:
  - Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM);
  - Stichting Achterhoek Duurzaam Verbouwen (ADV);
- faciliteren van nieuwe duurzame initiatieven uit de samenleving (burgers, bedrijven, organisaties);
- op lokaal niveau duurzame projecten uitvoeren en de samenwerking zoeken met bedrijven, burgers en organisaties.

## **6 Werkwijze en rol van de duurzaamheidscoördinatoren**

- Duurzame projecten worden door uitvoerende instanties gerealiseerd. De uitvoerende instanties zijn op dit moment met name AGEM en ADV.
- AGEM moet uitgroeien tot de belangrijkste ingang voor initiatieven rond duurzame energie. AGEM zorgt dat initiatieven die zich lenen voor een regionale aanpak worden vertaald naar een project.
- ADV richt zich vooral op energiebesparing.
- De gemeenten geven uitvoering aan de strategie biogastransitie Achterhoek, als onderdeel van AGEM;
- De Achterhoekse gemeenten voeren zelf lokale projecten uit.
- De duurzaamheidscoördinatoren van alle gemeenten volgen de ontwikkelingen en spelen in op nieuwe initiatieven. Gemeenten zorgen voor het beschikbaar houden van ambtelijke capaciteit.
- De duurzaamheidscoördinatoren zijn met name de schakel tussen gemeentebesturen en initiatiefnemers (burgers en bedrijven) enerzijds en de uitvoerende instanties als AGEM en ADV anderzijds;
- De duurzaamheidscoördinatoren faciliteren initiatieven uit de samenleving met burgers, bedrijven en organisaties.
- Voor regionale projecten wordt een project-gestuurde werkwijze gehanteerd. Dit houdt in dat voor regionale projecten een projectteam wordt samengesteld, waaraan zowel medewerkers van gemeenten als andere partners deelnemen. Per project bepaalt men wie welke rol heeft en wie welke werkzaamheden uitvoert. De betrokken gemeenten en partijen stellen dus capaciteit beschikbaar om het project uit te kunnen voeren. Zodra het project is afgerond, wordt het projectteam ontbonden. Bij het samenstellen van het team kijkt men naar de competenties die nodig zijn.